

de coöperatieve
PARTICIPATIE
FEDERATIE U.A.

DE PERIFERIE IN HET

HART

**Meerjarenbeleidsplan
2021 - 2024**

**Bijlmer Parktheater · Laaktheater · theater De Nieuwe Regentes
theater De Vaillant · Studio de Bakkerij · Theater Filmhuis Dakota
ZIMIHC · Cultuur19 · het Wilde Westen**

Inhoud

Inleiding	5
Doelstelling van de Participatie Federatie	5
Terugblik cultuurparticipatie	7
<i>Stukje geschiedenis</i>	7
<i>Lokaal: van periferie naar centrum</i>	9
<i>Stedelijk: van incidenteel naar structureel</i>	9
<i>Van structureel stedelijk naar structureel landelijk</i>	11
Niet over ons maar met ons	13
<i>Wat gaan we doen?</i>	13
Wie zijn de makers?	15
<i>Keuze van nieuwe makers en producties</i>	15
<i>Kwaliteitsontwikkeling</i>	17
<i>Verrijking door samenwerking op landelijk niveau</i>	17
Hoe gaan we het doen?	19
<i>Vorm en inhoud</i>	19
<i>Kwaliteitscriteria</i>	19
<i>Productie en publiek – vraag en aanbod</i>	21
Inbedding in de omgeving	21
<i>Variatie en spreiding</i>	23
Communicatie en marketing	25
Internationaal	25
Organisatie	27
Codes als leidraad	27
Financiële onderbouwing	29
Meerjarenbegroting 2021 - 2024	31

Foto: Jean van Lingen

Inleiding

In 2019 bundelden negen organisaties hun krachten in de Participatie Federatie. Deze negen podia hanteren eenzelfde 'grassroots' werkwijze. Zij zijn voorlopers van het in praktijk brengen van diversiteit, inclusiviteit en vernieuwing om cultuurparticipatie voor zoveel mogelijk mensen mogelijk te maken. In een veranderende samenleving draagt de organisatie bij aan de invulling van het Nieuwe Nederland. De samenwerking is in januari 2020 geformaliseerd in een coöperatie: De Coöperatieve Participatie Federatie U.A. ofwel De Participatie Federatie. De nu al bestaande samenwerking krijgt in de loop van 2020 en 2021 verder gestalte in een gedegen organisatie. De Participatie Federatie wordt hierin bijgestaan door KokxDeVoogd B.V., het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst [LKCA] is onze kennispartner en Rotterdams Wijktheater één van onze bondgenoten.

Doelstelling van de Participatie Federatie

[Uit de statuten januari 2020]

De coöperatie stelt zich ten doel in de stoffelijke behoeften van haar leden te voorzien door met hen overeenkomsten te [doen] sluiten in het culturele ontwikkelhuis, dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent, teneinde gezamenlijk de cultuurparticipatie te bevorderen en vergroten en zo landelijk bij te dragen aan diversiteit, inclusiviteit en vernieuwing van aanpak, aanbod, nieuwe makers en het publiek.

Uitgangspunt is daarbij het unieke profiel van de partners met hun basis in de wijken, dat hen onderscheidend maakt ten opzichte van het aanbod van reguliere productiehuizen en productie-instellingen.

Wij willen dat bereiken door:

- Het tot stand brengen van een cultureel ontwikkelhuis bestaande uit 9 samenwerkende podia annex werkplaatsen voor professionele projecten en podiumproducties;
- De afname van elkaars podiumproducties te vergroten en borgen;
- Het verder ontwikkelen, bundelen en delen van expertise op gebied van de aanpak van podiumproducties gebaseerd op culturele participatie van bewoners en talenten;
- Op vlak van productie, programmering en presentatie kennis te delen, te bouwen en te gebruiken en samen te werken met het oog op het creëren van een groot bereik en landelijke impact, het vergroten en vernieuwen van het publieksbereik en het stimuleren van de persoonlijke professionele ontwikkeling van makers, voor zover dat aansluit bij het doel;
- Invloed uit te oefenen, belangen te behartigen, betrokkenheid te tonen en zich te manifesteren en te representeren op landelijk niveau richting BIS-instellingen, beleidsmakers, fondsen, kunstvakopleidingen en overheden;
- Het verkrijgen van subsidie, het opstellen van cultuurparticipatie-plannen en het samen oppakken van communicatie- en marketingactiviteiten.

Terugblik cultuurparticipatie

In ruim 30 jaar is cultuurparticipatie in Nederland volwassen geworden. Uit incidenteel beleid, opkomst en ondergang van initiatieven en incidentele projecten zijn in de periferie van de grote steden podia annex werkplaatsen ontstaan, waar het nieuwe Nederland een gezicht en een thuis heeft. Nieuwe makers timmeren aan de weg en een bottom-up aanpak is ingebed en doorontwikkeld. Soms tegen de verdrukking in, toont zich daar de cultuur van diversiteit en inclusie in besturen, teams, programma en publiek. Met de Participatie Federatie eist cultuurparticipatie vanuit de periferie een plek op in het hart van beleid en beleidsuitvoering. De basis in de wijken blijft daarbij een belangrijke succesfactor.

De Participatie Federatie is jong maar geschraagd door stevige partners die hun plek in het bestel reeds langer bewijzen. Bijlmer Parktheater vierde onlangs zijn tienjarig bestaan maar kent al een veel langere geschiedenis. De Haagse Cultuurankers bouwen voort op fundamenten die al in de jaren negentig zijn gelegd. Rotterdam sorteerde met de Lokale Cultuur Centra al in de vorige eeuw voor op landelijk beleid en biedt vaste grond aan plekken in de wijken. En ZIMIHC is al dertig jaar niet weg te denken uit de Utrechtse geschiedenis. Uit dit erfgoed van cultuurparticipatie is de Participatie Federatie ontstaan. Een ontwikkelorganisatie met stevige ankers in de steden, wijken en regio's en klaar om de vernieuwing in de podiumkunsten gestalte te geven, gedragen door 9 podia annex werkplaatsen uit deze steden: Amsterdam - Bijlmer Parktheater, Den Haag - Laaktheater, theater De Nieuwe Regentes, Theater Filmhuis Dakota, theater De Vaillant, Rotterdam - Studio de Bakkerij, Utrecht - Zimihc, Cultuur19 en het Wilde Westen.

Stukje geschiedenis

In de jaren negentig formuleerde staatssecretaris van der Ploeg meerjarig beleid waarmee hij gevestigde instellingen forceerde tot het benaderen en bereiken van 5% nieuw publiek op jaarbasis. Waar de sector dit ervoer als een aanval, is de jaren daarna zijn gelijk bewezen: de bevolking, met name in de grote steden is drastisch van samenstelling en structuur veranderd en de culturele bagage, verwachtingen en behoeften veranderden mee. De volwassenwording van nieuwe generaties, meer dan alleen door migratie, heeft bijgedragen aan nieuwe vormen van beleving. Terwijl kunst vooral nog aan steriele wanden hangt en theater veelal muisstil in stille zalen beleefd wordt, blijkt al jaren dat het ook anders kan en moet. Hoe diverser de samenleving, hoe diverser aanbod, beleving en organisatie daarop ingericht dienen te zijn. Daarnaast vraagt toegankelijkheid voor mensen met een beperking, ouderen of diverse gender georiënteerde groepen bijzondere aandacht. In de periferie van de steden heeft dit gestalte gekregen.

Naast de 5% regel van Rick van der Ploeg ontstond in de Randstad, maar ook in andere steden in het land beleid op maat, om met vernieuwing in de culturele sector in te spelen op de veranderingen in de samenleving. Fonds voor Cultuurparticipatie reageerde daar vanuit landelijk beleid op met een veelheid van regelingen en tijdelijk beleid. Met deze, veelal incidentele, gelden groeiden in de randen van de sector mensen en organisaties uit tot specialisten. En sinds 2013 is het LKCA de organisatie die expertise op het vlak van (de toegankelijkheid van) cultuurparticipatie bundelt en deelt en daarnaast ook kansen voor vernieuwing signaleert en stimuleert.

Binnen deze tijdelijke, incidentele en duurzame ontwikkelingen zijn mensen opgestaan die zelfstandig en gezamenlijk methoden ontwikkelden, instellingen opbouwden en vernieuwing een gezicht gaven. Veel van deze mensen droegen en dragen bij aan de werkplaatsen annex theaters die zich nu in de Participatie Federatie hebben verenigd. De meesten kennen elkaar al jaren; een voorloper van de Participatie Federatie diende zich dan ook al aan in 2010, toen partners uit de vier grote steden initiatief namen tot regelmatig overleg.

Lokaal: van periferie naar centrum

Alle leden van de Participatie Federatie herkennen zich in een aanpak die haar basis heeft in de wijken waarin zij werken, met een nauwe aansluiting bij de stad en het land. Wensen van mensen in de wijken krijgen een plek en invulling in steeds meer producties die het amateurniveau reeds lang ontstegen zijn.

BIS en andere traditioneel aanbodgerichte instellingen werken vaker met ons samen middels uitwisseling van talenten en publiek. Ondanks een ongelijke [financiële] basis zetten wij ons graag voor die samenwerking in. Want zoals De Vaillant schrijft; 'culturele participatie eindigt niet bij de voordeur, maar begint er', ofwel; cultuurparticipatie alleen binnen specifieke locaties is niet voldoende, 'culturele participatie is pas klaar als het in het hele culturele bestel een plek vindt'.

Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk dat de leden van de Participatie Federatie samenwerken met aanbodgerichte instellingen. En dit doen we ook. We delen niet alleen publiek en programma, maar dragen tevens kennis en ervaring over.

Daar waar projecten gericht op participatie en inclusie in veel traditionele instellingen nog vaak incidenten zijn, krijgt cultuurparticipatie door gelijkwaardige samenwerking kans om structureel ingebed te raken in reguliere programmering en marketing.

Bijlmer Parktheater werkt samen met Frascati om jaarlijks een nieuwe maker een productie te laten maken die circa 20 keer in het land gespeeld wordt, o.a. bij leden van de Participatie Federatie.

Theater De Vaillant werkt samen met het Residentie Orkest en met Korzo. Met elk van hen zal om het jaar een productie worden gemaakt waarin makers en uitvoerders worden uitgewisseld en waarbij wordt gewerkt aan reisvoorstellingen die behalve langs partners van de Participatie Federatie ook naar We The North of Maastricht reizen.

Stedelijk: van incidenteel naar structureel

Met name in de grote steden is beleid meegegroeid met de ontwikkeling van een aantal organisaties met specifieke kennis en kunde en heeft daaraan stevig bijgedragen. De opzet van 8 Cultuurankers was in Den Haag een politieke vondst om enerzijds stevig te bezuinigen en anderzijds een basis te leggen onder cultuur voor iedereen, waarna de directies deze vondst vleugels gaven en tot een factor van betekenis maakten. Iets vergelijkbaars geschiedde in Amsterdam, Utrecht en Rotterdam. Beleid en professionals versterken elkaar, al gaat dat niet zonder slag of stoot want de bezuinigingen van de laatste crisis zijn nog altijd voelbaar.

Foto: Jurriaan Brobbel

Tegelijkertijd onderschrijft dat het grote belang dat aan onze werking wordt gegeven, want de financiering van podia annex werkplaatsen in de periferie van de steden is geworden tot structureel beleid. Opname van Bijlmer Parktheater in de Amsterdamse BIS, de stevige verankering van de Cultuurankers in het Haagse en regionale beleid en het opnemen van de wijkcultuurhuizen in Utrecht en Studio de Bakkerij in Rotterdam in stedelijke beleidskaders onderschrijven dat.

Van structureel stedelijk naar structureel landelijk

Erkenning heeft zich niet alleen binnen het stedelijk beleid voltrokken, maar ook op landelijk vlak wordt het belang van cultuurparticipatie steeds beter onderkend. Natuurlijk door het Fonds voor Cultuurparticipatie maar ook bij andere grote fondsen is steeds meer aandacht en beleid voor onze manier van werken en onze resultaten. Thema's en ontwikkelingen in de ene wijk of stad, worden herkend in een andere wijk of stad. Vergelijkbare publieksgroepen brengen naast makers met een herkenbare signatuur, ook nieuw publiek voort, dat met regelmaat kennis wil nemen van nieuwe ontwikkelingen. In deze tijd van globalisering en transitie naar een netwerksamenleving is het dan ook belangrijk dat cultuurparticipatie daadwerkelijk vaste grond onder de voeten, een stevige plek in het landelijke culturele landschap heeft.

De Participatie Federatie ontwikkelt, maakt zich sterk voor en borgt mede-eigenaarschap van programma, actieve invloed van de omgeving op het aanbod en een snellere doorstroom en vernieuwing van talenten. Groei in professie, schaal, programma, speelplekken, nieuw publiek en structurele ontwikkelmogelijkheden voor makers zijn daarvoor vereist. Dit vraagt om structureel meer middelen en mogelijkheden. Na jaren van incidentele steun door fondsen en expertise organisaties, dient dan ook juist dit ontwikkel- en makersklimaat structureel te worden versterkt en ingebed in landelijk beleid. Zonder ontwikkelorganisatie voor cultuurparticipatie is de Basis InfraStructuur (BIS) incompleet.

*Bijlmer Parktheater heeft samen met Orkater jaren geïnvesteerd in samenwerking, die geresulteerd heeft in **Woiski vs. Woiski**, een voorstelling die het hele land bespeelde.*

Studio De Bakkerij in Rotterdam en Theater- en Filmhuis Dakota in Den Haag werken jaarlijks samen aan een community-art voorstelling die in beide steden een eigen vorm en publiek heeft.

De Haagse Cultuurankers produceren jaarlijks een professionele jeugdheatervoorstelling waar hun publiek zich in herkent en steeds vaker spelen die voorstellingen op andere podia en voor andere publieksgroepen.

*De voorstelling **As I left my fathers house** is bij Het Wilde Westen tot stand gekomen en speelde op aanvraag jarenlang in buurtcentra en parochiehuizen van dorpen en steden in de regio en het land.*

Laaktheater en Rajae El Mouhandiz startten samen een 'nieuwe makers'-traject van het Fonds Podiumkunsten. Na een eerste productie in Laaktheater is Rajae doorgroeid naar Luxor theater en bloeit op mooie hoogten.

Foto: De Schaapjesfabriek

Foto: De Schaapjesfabriek

Niet over ons maar met ons

Verankering van cultuurparticipatie in de BIS van het rijk heeft een belangrijke meerwaarde. Behalve structurele middelen voor vernieuwing op het gebied van makers, programma en publiek, biedt dit ook toegang tot belangrijke netwerken en bijeenkomsten. Presentaties op rijksniveau die eerder ontoegankelijk waren, raken ontsloten, waardoor op rijksniveau informatie en kennis uit de eerste hand voor ons beschikbaar komt en wij andersom onze belangen, kennis en kunde direct op datzelfde rijksniveau kunnen delen. BIS-instellingen zien hun BIS-collega's als gelijken, waardoor met toetreding van de Participatie Federatie tot dit gremium gelijkwaardige partnerships ontstaan. Wij weten dat de aanpak van de Participatie Federatie besmettelijk werkt, we wensen onszelf binnen de BIS dan ook graag de functie van besmettingshaard voor verbreding en vernieuwing toe.

In het traject Nieuwe Pioniers in Het Wilde Westen komen talenten bovendien die professionele ambities hebben. De jongeren onder hen werken toe naar audities voor het reguliere kunstonderwijs. De ouderen, veelal met een afgeronde kunstopleiding in Irak, Iran of Syrië zoeken een eigen weg om voorstellingen, films, concerten en tentoonstellingen te maken. Het Wilde Westen faciliteert en ondersteunt, zowel organisatorisch als artistiek Fingers group, Mindlight Theatre, Habesha Art, en individuele beeldend kunstenaars.

Wat gaan we doen?

De Participatie Federatie is een organisatie die toegang heeft tot negen theaterhuizen met zalen en werkplaatsen voor podiumproducties, met als bondgenoot het Rotterdams Wijktheater en als kennispartner het LKCA.

De Participatie Federatie zal:

- Jaarlijks gemiddeld acht professionele projecten en podiumproducties maken die geworteld zijn in de haarvaten van de grote steden.
  - Hiervoor wordt regelmatig op wisselende basis samengewerkt met andere [BIS] instellingen en kunstvakonderwijs;
  - De producties zullen elk meermaals uitgevoerd worden in en door het theaterhuis waar ze gemaakt zijn en op gemiddeld vijf andere speelplekken binnen de Participatie Federatie en/ of daarbuiten worden gespeeld;
  - Elk jaar zal met voorstellingen worden aangesloten bij een bestaand landelijk evenement;
  - Elke locatie waar de voorstelling gespeeld wordt, zal met een grassroots aanpak zorgen voor inbedding en publieksbereik.
- Jaarlijks een landelijk cultureel festival organiseren waar onze voorstellingen zullen spelen en waar cultuurparticipatie de rode draad zal zijn binnen programmering en inhoudelijk programma.

Foto: Jurriaan Brobbel

Foto: Jurriaan Brobbel

- Op het vlak van kennis en ervaring met cultuurparticipatie
  - We verdiepen en ontwikkelen door uitwisseling binnen en buiten de Participatie Federatie;
  - We delen onze kennis en ervaring via landelijke programma's;
  - We ontwikkelen inhoudelijke programma's voor/met onze makers, voor het eigen festival en voor activiteiten & festivals van derden;
  - We brengen in samenwerking met het LKCA onze manier van werken in kaart en over het voetlicht.
- En als continue rode lijn onder het geheel brengt de Participatie Federatie de kracht van cultuurparticipatie steeds opnieuw onder de aandacht.

Wie zijn de makers?

De Participatie Federatie heeft een breed netwerk. Terwijl makers afkomstig van kunstacademies, toneelopleidingen en conservatoria veelal hun weg vinden naar de productiehuzen en gevestigde gezelschappen, vindt de Participatie Federatie zijn makers vaak dichterbij huis. Nu al worden in de praktijk bij ons vanaf de basis mensen getraind, ontwikkelkansen geboden en opdrachten voor kleine producties verstrekt. Coaching- en begeleidingstrajecten en talentenjachten zijn basis voor het ontdekken en stimuleren van talenten. Mits kwaliteit zich bewijst, vinden nieuwe makers vanuit het individuele partnerpodium een weg naar het maak- en speelcircuit van de Participatie Federatie, de regio en het land.

Ook elders ontwikkelen nieuwe makers zich buiten de kunstvakopleidingen om tot authentieke makers. Door intensieve samenwerking met collega's in stad, land en regio leren we hen kennen en bieden hen plekken. Natuurlijk bieden we ook makers afkomstig van de kunstvakopleidingen, wanneer zij passen binnen onze werkwijze, dezelfde kansen als onze homegrown makers. Tegelijk zetten we, in samenwerking met Rotterdams Wijktheater, in op betere aansluiting van de kunstvakopleidingen bij onze werkelijkheid.

Clifton Veldwachter maakte in opdracht van Theater Filmhuis Dakota, Laaktheater en theater De Nieuwe Regentes in Den Haag een kleine schoolvoorstelling die succesvol op een tiental podia in hun netwerk is getoond. De droom van Clifton is om een volwassen urban dansvoorstelling te maken, hij is daarom opgenomen in het jonge makers traject van Theater Filmhuis Dakota. Tegelijk brengt hij binnen het aanbod voor Haagse basisscholen nu al de kleur en klank die er veelal ontbreekt.

Keuze van nieuwe makers en producties

Voor een selectiesysteem van te maken producties en de samenwerking met nieuwe makers dragen we samen zorg voor criteria, selectie en begeleiding van nieuwe makers en hun producties.

Zo kunnen leden van de Federatie een projectplan indienen bij de Ledenraad en toelichten. Aan de hand van heldere criteria en met oog voor diversiteit in genres, doelgroepen en steden wordt een keuze vastgesteld. Tegelijk wordt de

Foto: Birgit Schuch

Foto: Johan G. Hanh

ondersteuningsbehoefte van de nieuwe maker gekoppeld aan aanbod van de Federatieleden. Zij bieden daartoe diensten, faciliteiten, speelplekken en kennis aan. De aangeboden inzet van de leden wordt in een begroting opgenomen en vanuit de Participatie Federatie vergoed. Voor het al dan niet opnemen van een maker in het traject van de Participatie Federatie zijn toetsingsvragen opgesteld:

- Wat is jouw drijfveer, jouw artistiek uitgangspunt?
- Hoe sluit je voorstelling of project aan bij actuele thema's of specifieke doelgroepen?
- Hoe worden deze doelgroepen betrokken bij het maakproces?
- Wie is je publiek en hoe kun je dat op voorhand betrekken?
- Heb jij en zo ja, hoe ziet jouw grassroots aanpak eruit?
- Waarom wil je wel/niet buiten het centrum van de grote steden spelen?
- Wat wil je behalve een goede productie bereiken? Voor jezelf/ voor anderen?
- Willen leden van de Participatie Federatie de voorstelling opnemen in hun programma?

Opgenomen binnen het maak- en speeldocircuit van de Participatie Federatie krijgt de maker de kans zijn of haar producties/ projecten te maken die in het eigen ontwikkelpodium in première gaan en daarnaast de vijf podia binnen en/of buiten de Participatie Federatie en tijdens festivals worden uitgevoerd. Hiermee bieden we de makers ontwikkelingsruimte en de mogelijkheid hun netwerk uit te breiden. Tegelijkertijd houden we de deur open voor telkens nieuwe makers die via ons hun weg vinden in het culturele bestel.

Kwaliteitsontwikkeling

In samenspraak met de nieuwe makers zetten de leden van de Participatie Federatie hun trajecten uit. Hierbinnen is alle ruimte voor de maker om eigen wensen omtrent zijn/haar ontwikkeling aan te geven. Professionele begeleiding bij inhoud en proces, kennismaking met partners en het culturele veld, en aansluiting bij festivals en andere programma's maken daar onderdeel van uit. Door nauwe samenwerking zorgen de leden van de Participatie Federatie voor kennismaking van makers met elkaar en elkaars werk en voor reflectie.

Het LKCA is geïnteresseerd om dit proces te monitoren en de opgedane kennis samen met de Participatie Federatie te delen met het veld.

Verrijking door samenwerking op landelijk niveau

De Participatie Federatie streeft naar landelijk bereik en kennisdeling en deze worden ingebouwd in de basis van haar aanpak: veel producties die gemaakt worden binnen de Federatie, kennen een samenwerkingspartner daarbuiten. Door deze samenwerkingsverbanden halen we andere professionele expertise in huis, terwijl we met de partners kennis en ervaring delen over vraagsturing en nieuwe werkvormen. Uiteindelijk vergroten we door deze samenwerkingen, gezamenlijk en ieder voor zich ons bereik, bijvoorbeeld wanneer instellingen onze producties mee op reis nemen in hun aanbod.

Foto: Fred Ernst

Foto: De Schaapjesfabriek

***Woiski vs Woiski** is een samenwerkingsproductie van Bijlmer Parktheater met Orkater. Deze voorstelling heeft bijgedragen aan kwaliteitsontwikkeling, vernieuwing van aanbod en publiek en een landelijk speelveld. Bijlmer Parktheater en Orkater zetten de samenwerking komende jaren voort met tweejaarlijks een nieuwe productie voor een landelijk speeldomein.*

Hoe gaan we het doen?

Vorm en inhoud

Wij zien in ons werkveld dat makers zich veelvuldig laten inspireren door inhoudelijke thema's of actualiteit en urgentie en dat zij steeds vaker multidisciplinair werken. Ultieme toneel-, dans-om-de-dans- of abstracte muziekprogramma's kom je bij ons minder snel tegen. Een voorstelling over armoede met spel en muziek, een concert voor pubers met daarin dansoptredens en spoken-word, of een comedyshow opgebouwd rondom een waar levensverhaal juist vaker. In een deel van de samenleving dat volop in beweging is door emancipatie, herwaardering, ontdekking van de eigen herkomst en de dynamiek van alle dag, veranderen onderwerpen, achtergronden en vormen voortdurend. Deze verandering of ontwikkeling gaat boven de traditionele keuzes voor disciplines. Ondanks dat de inhoud bij ons soms voor de vorm uit gaat, kennen en borgen wij belangrijke kwaliteitscriteria.

Kwaliteitscriteria

Zoals cultuurparticipatie in de loop der jaren volwassen is geworden, heeft ook het begrip 'professionaliteit' een ontwikkeling doorgemaakt. Waar professionele kwaliteit in het verleden gestaafd werd met een passend diploma van een kunstvakopleiding, een cv met daarop de grote namen van het land of bekendheid bij landelijke fondsen en adviesorganen, is dat steeds vaker achterhaald. Professionaliteit in omgevingsbewustzijn, topkunst door zelfstudie, originaliteit of exclusiviteit die met geen opleiding te bereiken is: Ook dát zijn kwaliteitscriteria. In een steeds verder veranderende omgeving en kunstvakopleidingen die daar beperkt op in [kunnen] spelen, vinden steeds meer makers hun weg naar een beroepspraktijk buiten de opleidingen en instellingen om. Trajecten zoals Bijlmer Parktheater ontwikkelde met pitches, criteria, samenwerkingspartners en een jury, bieden garanties voor kwaliteit, inbedding en professionaliteit.

Tegelijk zien we dat door samenwerking met vakopleidingen veel te halen en te brengen is. Alleen al samen sparren, trainen en techniek uitwisselen dragen bij aan kennisdeling en kwaliteitsontwikkeling. Samenwerking kan zowel op technisch als inhoudelijk gebied horizonten verbreden.

*In 2018 produceerde De Nieuwe Regentes de voorstelling **New Waves of Indian Dance** o.l.v. Sitra Bonoo en Percy Muntslag, waarin een groep [arangetram-] afgestudeerde dansers werden uitgedaagd om Bharata Natyam en ballet te combineren. De voorstelling werd ook elders in de stad getoond [o.a. in Theater aan het Spui]. In 2020 komt hierop een vervolg i.h.k.v. het Indian Dance Festival i.s.m. Korzo.*

De Participatie Federatie ziet dat bij Nederlandse conservatoria op topniveau ballet- en danses wordt gegeven en dansers hun weg vinden over de wereld. Terwijl in Den Haag Indiase dans op topniveau wordt beoefend, bestaat daarvoor in Nederland geen opleiding. Ondanks dat de technieken verschillend zijn, zijn de overeenkomsten groot. Samen trainen, uitwisselingsprogramma's opzetten en wellicht in de toekomst samenwerken aan minors Indiase dans met Barbican London, zorgen voor ontsluiting, kwaliteitsbevordering en vernieuwing.

Productie en publiek – vraag en aanbod

Theater Zuidplein in Rotterdam voegde onder leiding van Doro Siepel programma en marketing samen tot een afdeling. Immers, wanneer het omgevingsbewustzijn van een theater basis is voor keuzes van programma, aanpak en publiciteit, gaat onderzoek naar en kennis van de omgeving altijd voor de productie uit. Wij herkennen ons daarin; voortdurend omgevingsonderzoek levert zowel kennis van nieuwe makers, nieuw publiek als nieuwe ontwikkelingen op. Waar bij traditionele instellingen het aanbod van makers, impresariaten en kunstopleidingen maatgevend is voor programmatische keuzes en de verkoop aan publiek, zo is dat bij ons veelal omgekeerd. Onze werkwijze is daarmee een aanvulling op en versterking van de huidige manier van werken.

Door vooraf omgeving, mensen, kunde en wensen te kennen, vinden voorstellingen sneller hun weg. Het vertrouwen dat de omgeving daarmee geeft en krijgt, maakt dat ook 'moeilijkere' maar evenzo belangrijke voorstellingen een geïnteresseerd en passend publiek vinden en vice versa. Juist in de voortdurende wisselwerking tussen publiek, makers en instellingen beweegt zich de marketing; als groeimiddel voor vraag en aanbod.

Komende jaren zet de Participatie Federatie een langer lopend publieksonderzoek op en werkt aan nieuwe manieren om publieksbereik te vergroten en te vernieuwen. Uitwisselen van methodes en aanpak van de verschillende partners en succesformules elders inspireert en toont behoeften en mogelijkheden. Samen met het LKCA zorgen wij voor ontsluiting van mogelijkheden en succesformules.

Inbedding in de omgeving

Feitelijk maakt de manier van werken van de Participatie Federatie een verbinding tussen vraaggestuurd en aanbodgericht werken. Succes hiervan ligt in het feit dat zowel de nieuwe makers en hun producties als ook publieksgroepen van de Federatie bereikt worden door een grassroots aanpak. De aangeboden voorstellingen kennen in ruime zin een omgevingsgevoeligheid en sluiten daarmee aan op behoeften van bewoners en bezoekers in onze werkgebieden. Daarom nemen Federalisten slechts dan voorstellingen af, als zij verwachten dat deze aansluiten op de vraag of behoefte uit de eigen omgeving. Daarnaast weet elk lid van de Federatie hoe voorstellingen en projecten in te bedden in het eigen vraaggestuurde aanbod: Ingepast in festivals, themadagen of voorzien van een vraagesprek, lunch of anderszins. Doordat een van de beoordelingscriteria is; 'Nemen vijf leden van de Participatie Federatie de voorstelling af voor het eigen theater?', zullen nieuwe makers en producties gekozen worden, die passen bij de vraagsturing van de leden en de wijken. Dat maakt het systeem rond.

Foto: Jurriaan Brobbel

Foto: Jurriaan Brobbel

ZIMIHC bestiert drie Cultuurhuizen in Utrecht – Stefanus, Wittevrouwen en Theater Zuilen. Afgelopen jaren hebben de podia zich gespecialiseerd in het aanbieden van voorstellingen die aansluiten bij wensen en mensen uit de omgeving. Om aanbod en publiek goed te laten aansluiten, werkt ZIMIHC vanuit omgevingsbewustzijn. De inbedding van externe voorstellingen in de eigen huizen met randprogramma's en gerichte communicatie, maakt dat ZIMIHC ook 'moeilijkere' voorstellingen en publiek met elkaar verbindt.

Een dansvoorstelling van Fazle S, die in dans en rituelen zoekt naar dekolonisatie van zijn eigen zijn en denken en daarbij zijn eigen Hindoestaanse achtergrond als uitgangspunt kiest, sluit aan op gebieden en publiek waar veel Nederlanders met Surinaamse culturele wortels wonen. Geschikt voor Schilderswijk Den Haag, maar ook voor Studio de Bakkerij in Rotterdam Noord?

Diamanda Dramm is een eigenzinnige violiste die een geheel eigen repertoire opbouwt. Door les te geven aan kinderen van Kunstkasteel Zuilen verbindt zij zich aan de wijk. Door de kinderen vervolgens een rol te geven bij een albumpresentatie in ZIMIHC theater Zuilen, presenteert zij in het kader van het Nederlands Violconcorso en -festival. Muziek die doorgaans niet in Zuilen te horen is.

Variatie en spreiding

Met de diversiteit aan wijken en partners, is een zekere garantie ingebouwd voor diversiteit en inclusie in de te maken producties. Tegelijk zal jaarlijks bij de keuze van makers en producties gelet worden op de diversiteit in disciplines (dans, theater, muziek, spoken word, cross overs en mengvormen). Ook wordt rekening gehouden met aanbod voor diverse leeftijdsgroepen en uitgangspunten. Jaarlijks wordt in tenminste elk van de partnersteden een productie gemaakt, die op en buiten de podia van de Federatie wordt uitgevoerd.

Doordat wordt samengewerkt met partners buiten de Participatie Federatie, bouwen we logische partnerships op met een landelijk bereik. De partners per project nemen sowieso op zich, om de betreffende voorstelling in eigen huis of reisaanbod op te nemen. Op deze manier worden zowel de G4 bereikt, alsook steden en regio's elders in het land.

Cultuur19 maakt elk jaar een professionele theatervoorstelling met een jonge maker. Doelgroep: peuters in de VVE. Voorstellingen worden gespeeld op bijzondere locaties zoals scholen, bij VVE-groepen en tijdens hun kinderfestival. Het doel: een verbeeldingsvolle voorstelling, die met ouders en peuters kan worden genoten. Language no problem, wel taalontwikkelen door aanspreken van de verbeeldingskracht, of door bijzonder gebruik taal/ poëzie en lied. De voorstellingen worden tientallen keren gespeeld en bereiken door kwaliteit en locatiekeuzes een publiek tot achter de voordeur.

Foto: Jourriaan Brobbel

Foto: De Schapjesfabriek

Communicatie en marketing

Zoals bij 'Productie en Publiek' al wordt omschreven, zijn communicatie en marketing onlosmakelijk onderdeel van de aanpak om cultuurparticipatie te bevorderen. Waar communicatie en marketing vaak publiekswerving en -binding als doel hebben, is het bij de bevordering van cultuurparticipatie van wezenlijk belang al bij de keuze van makers en het maken van voorstellingen goed inzicht te hebben in mensen en wensen in het werkgebied. De vraagstelling die hiermee gevoed wordt, kent bij elk van de leden van de Participatie Federatie een eigen vorm van mede-eigenaarschap. Hierin wijkt de werkwijze van de leden van de Participatie Federatie werkelijk af van de aanpak van traditioneel aanbod gestuurde instellingen. Wij zeggen; 'wie zijn omgeving kent, ontdekt daar nieuwe wensen, mensen en makers en garandeert daarmee succesvolle deelname aan zowel makers- als publiekskant'.

Internationaal

Ontwikkelingen in Nederland staan niet op zich. Net als in onze steden is ook elders in de westerse wereld de bevolking van de grotere steden drastisch veranderd. Omdat in Londen, Manchester, het Ruhrgebied, Brussel en Marseille, net als in Nederland actief ingezet wordt op het betrekken van deze 'nieuwe' stedelingen bij cultuur, is door uitwisseling veel te leren.

Ook zal bezoek aan en uitwisseling met herkomstlanden van belangrijke migrantengroepen in onze samenleving nieuwe inzichten en mogelijkheden bieden. Voor internationale uitwisseling op Europees en internationaal niveau zullen wij fondsen werven.

*Studio de Bakkerij ontwikkelde in 2018 de voorstelling **Hikikomori**, de eenzaamheid van het internet met Theater Labor uit Bielefeld [DLD] onder de internationale regeling van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Samen onderzochten zij een nieuwe manier van werken door Skype repetities. Op deze manier was het mogelijk de jongeren met elkaar te laten werken zonder fysiek bij elkaar aanwezig te zijn. De voorstelling werd 10 keer simultaan in Rotterdam en Bielefeld gespeeld, de spelers speelden via internetverbindingen met elkaar.*

*Door **Woiski vs. Woiski** in Suriname te spelen, bood dit de spelers een nieuwe ervaring. Door mee te reizen werden bovendien nieuwe contacten gelegd en werd inspiratie opgedaan voor toekomstige samenwerkingsprojecten.*

Haagse en Rotterdamse podia bezochten afgelopen jaren gezamenlijk Manchester en Brussel – Molenbeek. Daar ontdekten zij hoe ook daar in de periferie en soms in het hart van de steden nieuwe vormen worden ontwikkeld en podia annex werkplaatsen bruggen slaan. Ze ontdekten overigens ook dat zij, net als de andere partners van de Participatie Federatie, internationaal voorlopers zijn.

Organisatie

De Participatie Federatie is een coöperatie van (op dit moment) 9 leden. Het coöperatiemodel sluit direct aan op de aanpak van cultuurparticipatie middels mede eigenaarschap van de leden. Een ledenvergadering, waarin beslissingsbevoegde afvaardigingen van alle leden van de Federatie zitting hebben, bepaalt de richting en ontwikkelingen van de Participatie Federatie en geeft daartoe opdracht aan een bestuur. Leden van de Participatie Federatie committeren zich ingeval van BIS-gelden tenminste voor vier hele kalenderjaren aan de organisatie.

Het bestuur van de Participatie Federatie is de schakel tussen de ledenraad en een klein uitvoerend bureau. De bestuursleden worden gekozen door de ledenvergadering. De voorzitter van het bestuur is tevens voorzitter van de ledenraad. De voorzitter heeft sterker dan de andere bestuursleden, een representatieve functie en oefent deze uit in samenspraak met de directie van het bureau. De voorzitter ontvangt een maandelijks vergoeding gebaseerd op 0,2 fte. De voorzitter en andere bestuursleden worden telkens voor drie jaar gekozen, met een eventuele vervolgtermijn van nog eens drie jaar.

De diensten van het uitvoerend bureau zoals directie, representatie, administratie en contracting, project- en tourplanning, communicatie, fondsenwerving en verslaglegging worden ingehuurd bij de leden van de Federatie of extern. Door te kiezen voor een vorm van onderaannemerschap door de leden, kan het bureau structureel worden toegerust met circa 2 fte. Eventuele eenmalige projecten kunnen op ZZP-basis door incidentele krachten worden uitgevoerd.

Codes als leidraad

Afgelopen jaren is het aantal codes als richtlijn voor de culturele sector meer toegenomen dan de vernieuwing van publiek en aanbod. Toch zijn deze codes geen vrijbrief maar een voorwaarde. De Participatie Federatie als nieuwe organisatie is voornemens deze codes als zodanig te hanteren en neemt ze van de start af als basis. In de bijlage lichten wij de implementatie van de Code Diversiteit & Inclusie, de Code Cultural Governance en de Code Fair Practice in de praktijk toe en geven daarbij ook aan wat voor ons nodig is om deze codes te borgen.

Financiële onderbouwing

In het beleidsplan van theater De Vaillant is te lezen dat 'als de gemeente zorgt dat de individuele huizen goed op orde zijn, de landelijke overheid daar een goed dak op kan leggen'. Goed vertaald betekent dit dat de individuele leden van de Participatie Federatie lokaal worden gefinancierd voor hun lokale taken en activiteiten, terwijl voor de toegevoegde functie in het kader van de Participatie Federatie vanuit de Federatie landelijk structurele gelden worden gevraagd via de BIS en via incidentele gelden. Per lid van de Participatie Federatie worden voor de landelijke activiteiten afspraken per project vastgelegd.

De Participatie Federatie is binnen de terminologie van de Raad voor Cultuur en het Ministerie van OCW een Ontwikkelinstelling en vraagt in dat kader een structurele bijdrage van €800.000 op jaarbasis. Van deze kosten worden jaarlijks gemiddeld 8 producties gemaakt en betaald, waaraan de leden een eigen bijdrage zullen leveren in verhouding tot de eigen opbrengst. Daarnaast worden jaarlijks gelden vrijgemaakt voor de landelijke programma's zoals het festival, de reisvoorstellingen en voor de kosten die de organisatie en haar taken met zich meebrengen.

Het LKCA heeft toegezegd bij te dragen aan het verzamelen, bundelen en delen van kennis en ervaringen, aangezien deze een landelijke relevantie en reikwijdte hebben. De kosten hiervoor zijn niet in de begroting en dekking van de Participatie Federatie opgenomen en komen voor rekening van LKCA.

Voor internationale uitwisseling en contacten wordt jaarlijks een beperkt bedrag gereserveerd. Dit samen met eigen bijdragen en eventuele bijdragen van Fonds voor Cultuurparticipatie per deelnemer per event en aanvullende fondsenwerving maakt dat de kosten hiervoor naar verhouding worden gedeeld.

In het dekkingsplan is uitgegaan van een structurele subsidie in het kader van de BIS, eigen bijdragen van de leden middels inzet van locatie, contributiegelden en eenmalige inkomsten ten behoeve van activiteiten zoals de internationale samenwerking. De recettes van voorstellingen zijn buiten beschouwing gelaten, daar deze direct ten goede komen aan de podia waar voorstellingen worden uitgevoerd. Deze recettes variëren van beperkt tot nihil doordat entreprijzen een belangrijke drempel zijn.

De totale begroting bedraagt ruim een miljoen euro op jaarbasis.

Foto: Hilde Werner

Meerjarenbegroting 2021 - 2024

BATEN	2021		2024	
	FTE	€	FTE	€
EIGEN INKOMSTEN				
1. Recette/Kaartverkoop		0		0
2. Uitkoop[alleen podiumkunsten]		0		0
3. Partage [alleen podiumkunsten]		0		0
4. Overige publieksinkomsten		0		0
5. Publieksinkomsten binnenland (1+2+3+4)		0		0
6. Publieksinkomsten buitenland		0		0
7. Totaal Publieksinkomsten (5+6)		0		0
8. Sponsorinkomsten		0		0
9. Vergoedingen coproducent		80.000		80.000
10. Overige directe inkomsten		9.000		9.000
11. Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)		89.000		89.000
12. DIRECTE INKOMSTEN (7+11)		89.000		89.000
13. INDIRECTE INKOMSTEN		0		0
14. Private middelen - particulieren incl. vrienden		0		0
15. Private middelen - bedrijven		0		0
16. Private middelen - private fondsen		80.000		80.000
17. Private middelen - goede doelenloterijen		0		0
18. BIJDRAGEN UIT PRIVATE MIDDELEN (14+15+16+17)		80.000		80.000
19. EIGEN INKOMSTEN (12+13+18)		169.000		169.000
20. Baten in natura				
SUBSIDIES				
21. Structureel ministerie OCW		800.000		800.000
22. Structureel provincie		0		0
23. Structureel gemeente		0		0
24. Structureel publieke subsidie overig		0		0
25. Incidentele publieke subsidie		80.000		80.000
26. TOTAAL SUBSIDIES (21+22+23+24+25)		880.000		880.000
27. TOTALE BATEN (19+20+26)		1.049.000		1.049.000

LASTEN	2021		2024	
	FTE	€	FTE	€
LASTEN				
1. Beheerlasten materieel		60.940		60.940
2. Beheerlasten personeel - vast contract	0,00	0	0,00	0
3. Beheerlasten personeel - tijdelijk contract	0,00	0	0,00	0
4. Beheerlasten personeel - inhuur	0,70	57.147	0,70	57.147
5. Beheerlasten personeel (2+3+4)	0,70	57.147	0,70	57.147
6. TOTAAL BEHEERLASTEN (1+5)		118.087		118.087
7. Activiteitenlasten materieel		832.973		832.973
8. Activiteitenlasten personeel - vast contract	0,00	0	0,00	0
9. Activiteitenlasten personeel - tijdelijk contract	0,00	0	0,00	0
10. Activiteitenlasten personeel - inhuur	1,40	97.940	1,40	97.940
11. Activiteitenlasten personeel (8+9+10)	1,40	97.940	1,40	97.940
12. TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN (7+11)		930.913		930.913
13. TOTALE LASTEN (6+12)		1.049.000		1.049.000
RESULTAAT				
14. Saldo uit gewone bedrijfsvoering (baten - lasten)		0		0
15. Saldo rentebaten / -lasten		0		0
16. Saldo bijzondere baten / lasten		0		0
EXPLOITATIERESULTAAT (14+15+16)		0		0

De Coöperatieve Participatie Federatie U.A.

Hobbemastraat 120

2526 JS Den Haag

KvK 77099710

info@departicipatiefederatie.nl

www.departicipatiefederatie.nl

bij me
parktheater

LAK
4
THEATER

C19
KUNST EN CULTUUR IN LEIDSCHE RIJN

theater
DE
VAHLANT

Nieuwe
De
Regentes

STUDIO
DE
BAKK
ERIJ

Het Wilde Westen

THEATER
DY
KOTA
FILMHUIS

Z zimihc
voor kunst in je leven